

IFJÚ ÉVEK

ifjOrbán

BETŰREJTVÉNYEK:

(Egyenkint 2 pont.)

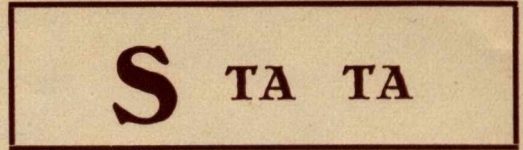
1.

(Filippinyi János.)

2.

(Boros László.)

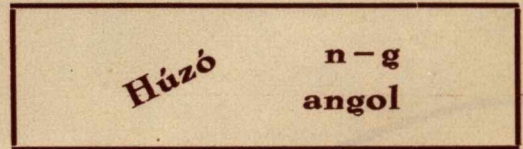
3.

(Boros László.)

4.

(Relle Ferenc.)

LÓUGRÁS-REJTVÉNY:

(Hursán Pál.)

(5 pont.)

a	l	d	á	r	y	p	a	*m
i	l	t	e	e	l	e	g	a
m	b	é	z	m	n	n	h	t
a	g	i	k	j	s	a	k	e
ű	i	t	z			a	u	e
ö	z	k	u	s	s	i	k	e
a	n	u	u	r	r	b	j	l
i	r	s	á	t	k	l	d	n
z	t	s	ö	o	n	e	é	d

Megfejtés: Bibliai mondás.

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1937. ÁPRILIS.

XV. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

ÁRVÍZ

„Árvíz, árvíz!” sikoltják mindenütt
Riasztó hírharangok.
Amerre nézek: tenger a világ.
Külepett medréből a Bánat,
Elszakította gátját a Betegség,
Hidakat sodort el a Balszerencse,
A Nincstelenségnek már partja sincs,
A viskók eltiűntek, a paloták
Talapzata alámosva inog,
És mindenünnen kezek nyúlnak ki,
Szegény, kapaszkodó kezek az árból,
Keresnek valamit, hogy mit, maguk se tudják.

Mivel dugjam be fülem, hogy ne halljam
A vészharangot — hogy vakítsam meg
Nyomorúságra táguló szemem?
Hogyan némítsam el a rettenést
Világban elszórt szeretteimért?
Hogyan markoljam meg a kezüket,
Hogy mentés helyett akaratlanul
Le ne rántsam magammal őket is?
Mert víztől sodort szegény száraz ág,
Tehetetlen gally az én kezem is.
Visz a betegség, tép a balszerencse,
Ragad és eltemet a szomorúság.

Örökkévaló Árvízi Hajós,
Kegyetlenül kegyelmes,
Ki láthatatlan ladikoddal
Lebegsz a nyomor vizei felett —
Ki némelyeket felveszel hajódra,
Ki másokat a mélybe visszalöksz,
Én nem tudom, csak Te tudod miért —
Ó vedd fel az én kedveseimet!
Mindenkit, akinek a szívetől,
Az én szívemig szálat feszítettél.
Nem tudok én most népekért,
Világokért fohászkodni Tehozzád,
Egyesekért, személy szerint könyörgök:
Ne hagyd, ne hagyd, ne hagyd alámerülni!

Örökkévaló Árvízi Hajós,
Kegyetlenül kegyelmes,
Ki láthatatlan ladikoddal
Lebegsz a nyomor vizei felett —
Ha nem férünk fel ladikodra mind,
Tehetetlen, nyomorult emberek:
Ó vedd fel, akiket én szeretek!

Reményik Sándor

HITVALLÁS

A budapesti evangélikus ifjúság 1937. március 18-án és 19-én, a hiterősítő napokon így tett vallást keresztyén hitéről:

Hisszük és valljuk, hogy mi mindnyájan Istenéi vagyunk.

Hisszük, hogy Isten, a mi mindenható mennyei Atyánk teremtett minket minden teremtménnyel együtt, Tőle van mindenünk, Ő gondot visel reánk, életünk minden pillanatában Tőle függünk, mindenre nézve megvan szent akarata, minden gondolatunkat, indulatunkat, szavunkat és tetteinket megítéli, minden javunkat, képességünket és kötelességünket számonkéri.

Hisszük, hogy az Isten, az Úr Jézus Krisztus érettünk, bűnösökért halt meg a keresztfán, eltörölte bűnünket, megszabadított minket az ördög hatalmából, kiengesztelt bennünket az Atyával, magáévá tett, feltámadt a mi megigazulásunkért, hogy bizonyosak legyünk a megváltás reménysége felől, él, és uralkodik mindnyájunkon s az egész világ felett, egykor pedig eljön megítélni élőket és holtakat.

Hisszük, hogy Isten, a Szentlélek elhívott minket az evangéliom által, a keresztséggel belehelyezett az anyaszentegyházba, az ige hirdetésével és az úrvacsora szent közösségével az igaz hitben megszentel és megtart, minden bűnünket naponként megbocsátja, minket új engedelmességre kötelez, szeretetre és szolgálatra kényszerít, az ítélet napján feltámaszt és nekünk minden Krisztusban hívővel együtt örök életet ad.

Hisszük és valljuk tehát, hogy egyedül Isten atyai szeretetéből, ingyen kegyelméből és szent elvégzéséből — hit által — vagyunk igazak Ő előtt.

Isten hű, és azt akarja, hogy mi is hívek legyünk Hozzá. Ezért akár élünk, akár halunk, az Istenéi vagyunk. Ámen.

1521. április 17-e volt. A trónon ott ült a császár, mellette a pápai nuncius, körötte 6 választófejedelem, 24 herceg, 8 őrgróf, 30 érsek és püspök... minden egyházi és világi nagyság. S középtűt „egy világ ellen” Luther. Visszavonja-e írásait? Mennyi forró imádság szállt fel szívéből az egy nap gondolkodási idő alatt. Az éj csendjében is hallották barátai tusakodását a falon keresztül: „Óh Isten! Óh Isten! Én Istenem! Légy velem mind e világ bölcsesége ellen! Te cselekedd meg! Meg kell cselekedned! Neked, Neked egyedül; én nem vagyok rá képes. Tied az ügy, nem az enyém. Nem hallod, óh Isten?” Így könyörgött a porban s másnap köszöklaként állt. Az Úr nagyra használja, akit kicsinnyé tehet.

HÍVEN MINDHALÁLIG!

Luther hitét az Úr gyakran tette súlyos próbára. Életében háromszor pusztított dög-vész Wittenbergben. Figyelmeztették, hogy meneküljön, de ő így felelt: „Ha Luther meg is hal, nem dől össze a világ. Meneküljön, akit Isten Lelke erre készítet. Engem az Úr Wittenbergbe állított. Mint harcos, kell, hogy engedelmeskedjem Uram és Királyom parancsának! Őszintén megvallom, félek a haláltól. Nem vagyok Pál apostol, csak az ő leveleinek egyszerű tanulmányozója. De hiszem, hogy az én Uram engem is győzelmesen átsegít a halálfélelmen!” A mindenható Isten hű, legyünk mi is hívek mindhalálig! — Ilyen hittel lehet áldással szolgálni!

Az infravörös sugarakkal való fényképezés

Érzékszerveink észrevevési határai korlátozottak. Fülünk csak akkor érez hangot, ha a hozzáérkező levegőhullámok hosszúsága 15 mm és 15 méter között van. A fény is hullám alakjában terjed, bár nem anyag mozgásából áll. A fényhullámok közül csak azokat látjuk, amelyeknek hullámhosszú-

ban olyan fényhez hasonló természetű hullámok, melyeknek hullámhosszúsága vagy rövidebb 0.0004 mm-nél, vagy hosszabb 0.00072 mm-nél; ezek láthatatlanok. Létezésüket, jelenlétüket csak műszerekkel mutathatjuk ki. A 0.0004 mm-nél rövidebb hullámokat ultraibolya, a 0.00072 mm-nél hosszabbakat

Tájkép ibolyántúli szűrővel felvéve. Az ibolyántúli sugarak erős szóródása miatt az egész kép elmosódott.

sága 0.0004 és 0.00072 mm között van és az érzékelt szín attól függ, hogy mekkora a szembe jutó fény hullámhosszúsága. Például 0.0004 mm esetében ibolyaszínűnek, 0.0005 mm-nél zöldnek, 0.0006 mm-nél sárgának, 0.00072 mm-nél vörösnek látszik. Vannak azon-

infravörös sugaraknak nevezzük, természetesen színükről nem mondhatunk semmit sem, hiszen láthatatlanok. Újabban készítettek olyan fényképezőlemezt, amelyre hatnak az infravörös sugarak, legalább is azok, melyeknek a hullámhosszúsága 0.00072 mm és

0.0012 mm között van. Ezek a lemezek úgy készülnek, hogy közönséges fényképező lemezt különleges vegyszerek oldatában áztatnak. Az infravörös sugarakkal való fényképfelvételekre alkalmas lemezek ma már kereskedésben kaphatók és feldolgozásuk körülbelül ugyanolyan, mint a közönséges lemezeké.

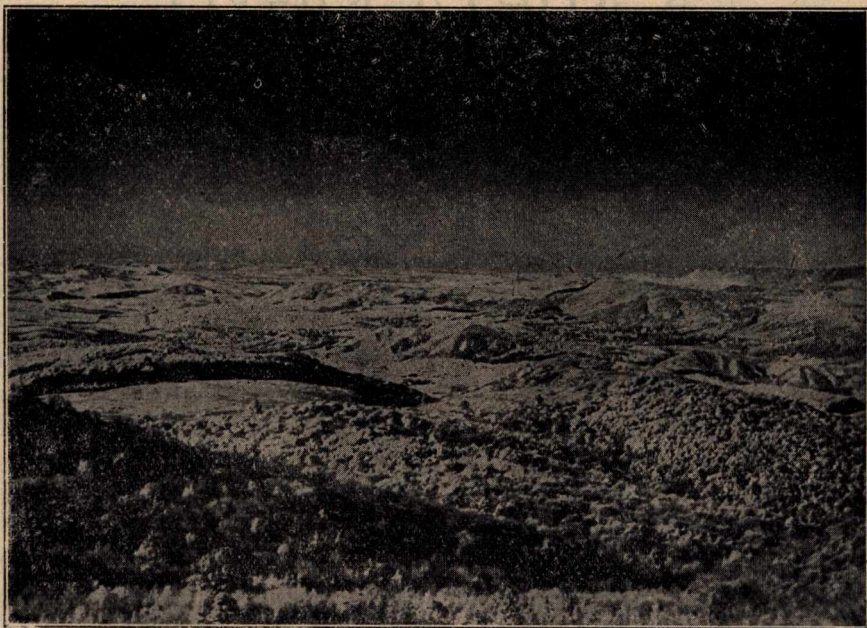
mm-nél hosszabb hullámú, infravörös vagy másnéven hősugarakat. Sötét szobában érezzük, hogy meleget sugároz ki a drót, de semmit sem látunk. Az említett fényképezőlemezzel sötétben felvett készíthetünk ilyen drótokról, amelyek csak hősugarakat bocsátanak ki. Igaz, hogy a felvétel kb. 24 óráig tart. A forró tárgyból, például bekapcsolt

Ugyanaz a tájkép szokott módra látható sugarakkal felvéve.

Infravörös sugarak iránt érzékeny lemezzel különféle érdekes felvételeket készíthetünk. Ha valamilyen fém, például villanykályha drótját mindig erősebben hevítünk, akkor a kibocsátott fény hullámhosszája annál rövidebb, minél forróbb a drót. 350—400° C-nál még semmi látható fény sem keletkezik, de a drót azért már bocsát ki 0.00072

villanyvasalóból kiinduló hősugarakkal „megvilágíthatunk” más tárgyakat és ezeket szintén lefényképezhetjük a sötétben. Vannak olyan szűrőüvegek, melyek a villanykörte, vagy Nap fényéből csak az infravörös (más néven: hősugarakat) engedik át. Ha ezeket tesszük a szobát megvilágító lámpa elé, akkor a szemünk számára a helyiség

Ugyanez a táj infravörös sugarakkal felvéve. Ezek a sugarak nem szóródnak szét s a legtávolabbi tárgyak is jól láthatók.

sötét, mégis keresztül-kasul járnak az infravörös sugarak. Ebben a szem számára sötét szobában infravörös sugarakkal szemben érzékeny lemezre szinte pillanatfelvételt is készíthetünk. A szabadban a Nap elé nem tehetünk ilyen szűrőüveget, de ha fényképezőgépünk elé teszünk ilyent, akkor a gépbe csak infravörös sugarak juthatnak be és a lemez csak ezeknek a nyomát örökíti

meg. Az infravörös sugarak párán, ködön sokkal jobban hatolnak át, mint a látható fénysugarak, ezért ezeken a felvételeken a távoli részletek sokkal élesebbek, mint a közönséges módon készült felvételeken. Mivel a fák, zöld levelek festőanyaga az infravörös sugarak számára átjárható, az ilyen tájképeken a növényzet fehérén jelentkezik.

V. M.

KITARTÁS.

Antisthenes görög ifjú elment Sokrateshez azzal a kéréssel, vegye fel őt is tanítványai sorába. De Sokrates nem tartotta őt eléggé tehetségesnek és elutasította. Mikor másnap újra megjelent, megismételve óhaját, Sokrates kibotóztatta házából. Azonban ez sem ijesztette meg a tudományszomjas ifjút.

Harmadnap újra Sokrates előtt állt s ezt mondta: „Nincs az a botmester, aki többé ki tudna engem verni házadból. Tanulok, amennyit bírok, szerzek annyi bölcseséget, amennyire képes vagyok, de én melletted maradok.” Sokratest annyira megghatotta az ifjú ragaszkodása, hogy ott tartotta magánál. — Vajjon a te számodra is ilyen drága-e az Evangéliom és tudsz-e te így ragaszkodni Krisztushoz?

A KURTA KIGYÓ

ajátságos, — sőt egyenesen csodálatraméltó, mert teljesen egyedülálló — a bucka növényzete, állatvilága, viharos tengerre emlékeztető homokhullámos sivár tája, tikkasztó ege és esőt nem hozó száguldó orkánjai...

A bucka nemcsak hazánknak, de egész Európának megdöbbenítő sajátossága, — mert kizárólagos, elkülönült és ismeretlen...

Szélesesen és hosszan terpeszkedik el, mint az ősrétek... Kezdődik Kecske-métnél, folytatódik Izsák, Tázlár, Orgovány, Bócsa és Páhi határaival, aztán a félegyházi Bugacmonostorral, majd a vadkerti, hajósi, halasi határokba nyúlva végetér Terézhalomnál.

Különböző középázsiai sivatagi kőrök, árvalányhaj, pirosító, sikár, szappangyökér, sivatagi orchidea s a galagonya, kökény, som, vadkörte, vadalma, boróka s a törpenyárfa képezik nagyjából az ő különleges növényzetét. Állatvilága a sivatagi sas, a talpas tyúk, az üregi nyúl, s a tázlári homoki vipera, — amit a nép kurta kígyó néven ismer...

A kurta kígyó az Alföldnek egyetlen mérges kígyója. Brehm állatvilágában *tázlári vipera* néven szerepel, mivel főképpen a tázlári és a terézhalmi buckákban honos. Nagyjában félméter hosszú, vastag, tompafarkú, rosszindulatú, dühös állat ez, melynek ma-

rása — különösen, ha aznap nem evett, — gyakran halálos. Minthogy a bucka népe rettegésében állandóan irtja, nem tud elszaporodni s a talaj művelés alá fogásával is lassankint kipusztul...

Az én gyermekkoromban a kurta kígyó még elég gyakori jelenség volt. Mert emlékszem rá, az emberek számultak vele, féltek tőle és gyakran előfordult, hogy megöltek kurta kígyót.

Mikor mi, mint tíz-tizenkét éves gyermekek, vadásztatni vagy bucorogni indultunk a buckák felé, sokszor utánunk hujjántott öreg Szuhay:

— Gyerekek, osztán jó lesz ám a lábak alá nézni, nehogy kurta kígyóra hágjatok.

A kurta kígyó ugyanis ok nélkül nem támad, csak, ha rálépnek, vagy megrúgják, vagy egyébként zavarják nyugalmában...

* *

Egy nyári délelőtt én meg a két öcsém, madarászó puskákkal nekivágtunk a buckáknak. Nem láttunk mi egy verebet se. Minden okos érző lény eltűnt, elhúzódott a rettenetes hőségtől, csak mi csavarogtunk a buckákban. Felmásztunk nagy kinnal egy homokdombra és leültünk. Az irtózatoss hőségben lehetetlen volt továbbmenni... S már éppen készültünk haza, mikor egyszerre szemünkbe ötlött, hogy lent a völgyben, a sivár sárga homoktenger közepén folyton porzik a föld, nyolctíz-tizenöt helyen is. Nézzük... Szél nincs... De még csak szellő se... Mi az ördög szórhatja ott a port, a homokot? Lehetett tőlünk úgy nyolcvan-száz

lépésnyire. Föltétlenül valami élő lénynek kell ott vergődni!... Hát gyerünk oda!

Igen ám, de a jelenség valami olyan szokatlan, soha nem tapasztalt tünény volt, hogy mi, rakoncátlan gyerekek, akik puskával meg éppen az ördögtől sem féltünk, ösztönszerűleg is megrökönyödtünk tőle. Nem is mentünk le egyenesen a völgybe, hanem arra szaladtunk le a dombról, amerről érkeztünk. Aztán a dombot megkerülve, nagy óvatosan mentünk a völgy felé... Mikor a távolság fele részét már be-loptuk, egyszerre csak felismertük, hogy mi veri fel a porfelhőt: kígyók játszottak a homokban.

Még pedig kurta kígyók; homoki viperák. Játszottak, fürödtek, enyelegtek egymással... Lehetett vagy tizenöt, húsz példány. Kergetőztek. Egymás elöl a homokba bújtak. Átsíklottak egymáson. Majd meg összetekerőztek és dobálták magukat a levegőbe.

Először szörnyen megijedtünk, de a másik percben már felülkerekedett a kíváncsiságunk és csakhamar annyira szemtelenek lettünk, hogy még jobban megközelítettük a játszadozó viperákat... Innét és onnét is érkezett még egy-egy társuk és ágaskodva síklott közéjük...

Már nem lehattunk távolabb tőlük harminc lépésnél, mikor odasúgtam két öcsémnek:

— Lőjjünk közéjük, aztán szaladjunk el...

— Az bizony nagyon jó lesz.

— Nahát célozzatok ti is és mikor mondom a hármat — löni!

Céloztunk: egy, kettő, három — Bum!

Azzal már szaladtunk is, mint az örültek és meg sem álltunk hazáig, dacára a szörnyű hőségnek.

* *

Otthon első dolgunk volt felkeresni Mihály bácsit és nagy nevetve elujsgolni neki, hogy mit csináltunk a viperákkal. Öreg Szuhay csak a fejét csóválta:

— Hátha osztán valamelyiktek hasraesik, vagy kifecamítja a lábát, mi lett volna azzal? Húsz kurta kígyó marta volna meg!

Ijedten néztünk rá:

— Ejnye, erre nem is gondoltunk!

— Hát már most csak azt mondom nektek, ne hogy bolond ésszel mostanában odamenjete, mert a megölt kígyótól napokig nem megy el a párja...

* *

Estefelé mondom a két öcsémnek:

— Na, fogjatok puskát, aztán gyerünk...

— Hová?

— Hová? A kígyóhoz!

— Ujjé... riadozik a kisebb.
— Oszt minek? — kérdi a másik.
— Minek? Hát annak, hogy az egyik agyonlőtt kígyót hazahozzuk... Spirituszba tesszük... Hogy aki még nem látott, hadd lásson homoki viperát...

Eleinte nagyon húzódoztak, féltek, de aztán eljöttek mégis, sűrűn sóhajtozva. Mert megértettem velük, hogy naplementekor a kígyók visszacsúsznak a lyukakba.

Az édesapám látcsövét is elvittem és először is a dombra mentünk, ahonnet délelőtt a port láttuk. A nap még nem ment le teljesen s a látcsóval pontosan ki lehetett venni öt tönkrelőtt viperát a homokban. Még mozgott valamennyi, de helyet változtatni nem tudtak, a megölt kígyó farka ugyanis, még ha a fejét levágják is, mozog naplementéig.

Egészséges vipera nem mutatkozott, de azért mégsem volt bátorságom a völgybe lemenni... Talán, mert a meglőtt kígyók mozogtak...

Másnap reggel aztán megint felke-rekedtünk. Én egy zsineggel és telve szemtelenséggel. Csizmát húztam és három télinadrágot, hogy a kígyó ne ne tudjon megharapni. Először csak a dombról látcsövezünk és láttuk, hogy az öt kígyó már nem mozog. Erre én a zsineggel lelábujjhegyeztem a szélső kígyóig, hirtelen a nyakára hurkoltam a zsineget, aztán elkezdtem ész nélkül szaladni és szaladtunk mindhárman házáig, a kígyót a zsinegen maguk után húzva. Amint az udvaron megállunk, odajön Szuhay és meglátja a kígyót:

— Mit csináltatok? Idecipeltétek ezt az átkozott kígyót és most ide fog jönni a párja is.

Megijedtünk szörnyen.

— Merről hoztátok?

— Erről és erről... Ott van a porban a nyoma.

— Hozzatok egy vasvillát!

Hoztunk.

Szuhay aztán elindult a kígyó porban lévő nyomát követve visszafelé.

Mi persze utána.

Még a fele útján sem lehattunk, mikor egyszerre csak Szuhay elkiáltja magát:

— Ahol jön e!

És valóban. Elképedve láttuk, hogy csúszik, síklik dühösen cikázó szemekkel dobva magát előre a párja porban hagyott nyomát követve felénk a vipera.

Jött, szinte tajtékozva, sziszegve, nyelvét öltögetve, villámgyorsan, de Szuhay vasvillája lecsapott rá...

Aztán hozzánk fordult Szuhay:

— Nem takarodtok a szemem elől! Betyárok!...

Szalay László

Wellington és a misszió.

Egy lelkész, aki a missziónak ellensége volt, azt mondta Wellington hercegnek, amikor az indiai misszióról volt szó: „Oh, ez a misszió éppen olyan bolond, mint haszontalan és hiábavaló kezdeményezés; pihent eszű embernek találmánya.” Az öreg katona erre összeráncolta a homlokát s így szólt: „Uram, a maga Királyának parancsa úgy hangzik: „Menjetek el e széles világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek!” Rossz katona az, aki ura parancsát bírálgatja, gáncsolja. Tegye azt, amit az Úr parancsolt és pedig buzgón és hűséggel, a többit hagyja Istenre. Az az Ő ügye.”

AZ ÁRVÍZ

(A képeket a Természettudományi Társulat igazgatósága bocsátotta rendelkezésünkre.)

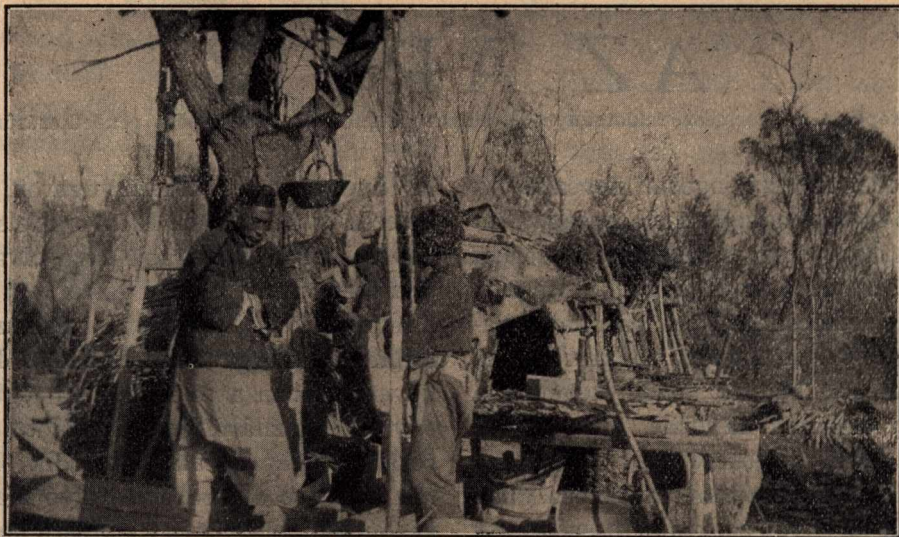
Az idei tavaszt jogosan nevezhetjük árvizes időszakknak. Franciaország, Lengyelország, főleg pedig Északamerika nagykiterjedésű területein okozott már eddig is felbecsülhetetlen károkat s hazánkban is sok helyütt tönkretette az őszi vetések biztató reménységét s a szegény emberek hajlékát.

Az árvíz keletkezésének különböző okai lehetnek s eszerint általánosságban négyféle árvívről szoktunk beszélni. A nyugat—keleti vagy északnyugat—délkeleti irányban haladó folyók mentén a tavasz s így az olvadás is előbb köszönt

be nyugaton és északnyugaton, mint keleten és délkeleten. El folyók felső szakaszán tehát hamarabb kezd olvadni a jégkéreg, mint az alsó szakaszon s így a felülről jövő jégzajlást az alsó szakasz szilárd jégkérgé feltartóztatja. Ennek következtében a felülről jövő jégtáblák egyrésze a szilárd jégkéreg fölött, másik része a jégkéreg alatt torlódik össze s megszűkítve a medret a folyó víztömegét megduzzasztja és kiöntésre készíti. Az ilyen fajta árvíznek oka tehát nem a folyó víztömegének a megnövekedése, hanem a meder szűkebbé válása. Mint-

Az árvíz egy nagyobb eső után is előnti néha az utakat.

A kínai család végre leszállhatott a fáról, ahol az árvízet átélte s a fa alatt rendezkedett be.

hogy jég okozza, jégtorlódásos árvíznek nevezik. Ilyenek gyakoriak a Dunán, Volgán stb., de nagyon ritkák az ellenkező irányban folyó Tiszán és Kőrösö-

kön. Ilyen árvíz volt a Dunán pl. az 1838-i, mely Pest nagy részét elpusztította.

Az árvíz második fajtája az, mely

Kaichow falai alatt az áradás idejére rendes kikötő keletkezett.

Egy kínai misszió épületéből csak a kaput hagyta meg az árvíz. A templom helyét a fagerendahalmaz jelzi.

a hegyeken felgyült hó hirtelen olvadása következtében jön létre. Tavaszi árvíznek is nevezik, mert rendszeren tavasz ele-

jén (néha korábban is) jelentkezik a hőmérséklet emelkedésével és az esőzésekkel kapcsolatban. Néha nagyon hosz-

Az 1936-i kiskunsági árvíz. A talaj nem bírta felvenni a sok csapadékokat.

szantartó egy-egy ilyen árvíz. A Tiszán olykor 1—2 hónapig is eltart. A neveztetesebb tiszai árvizek közül (1879, 1881, 1886, 1895, 1937), az 1879-i Szeged elpusztítása miatt nagyon szomorú emlékü még ma is. A Duna ily árvizei nem annyira jelentékenyek; az 1876-ban előfordult legnagyobb ilyen árvíz is jóval

szon pedig meghaladta a tavaszi árvizek szintjét. Ez az árvíz különösen a hegyi folyókon és patakokon jelentkezik rendkívül nagy és elháríthatatlan csapás alakjában. A Sajó nagy károkat okozó idei árvize is a második és harmadik csoport keveredéseként jött létre.

Egészen más természetű a talajvíz-

Az 1936-i kiskunsági árvíz.

alacsonyabb volt az 1838-i előbbi csoportbeli árvíznél.

A kizárólag esőzések okozta árvizek rendszeren nyáron vagy ősszel jelentkeznek s az előbbiekkal ellentétben általában a hegyvidékeken magasak és a síkságon alacsonyak. Azonban a Dunán és azokon a folyókon, melyek a havasokban erednek, — hol nyáron is van hóolvadás — már nagyobb jelentőségűek. Pl. a Duna 1897. és 1899. évi ilyen árvize helyenkint megközelítette, a felső szaka-

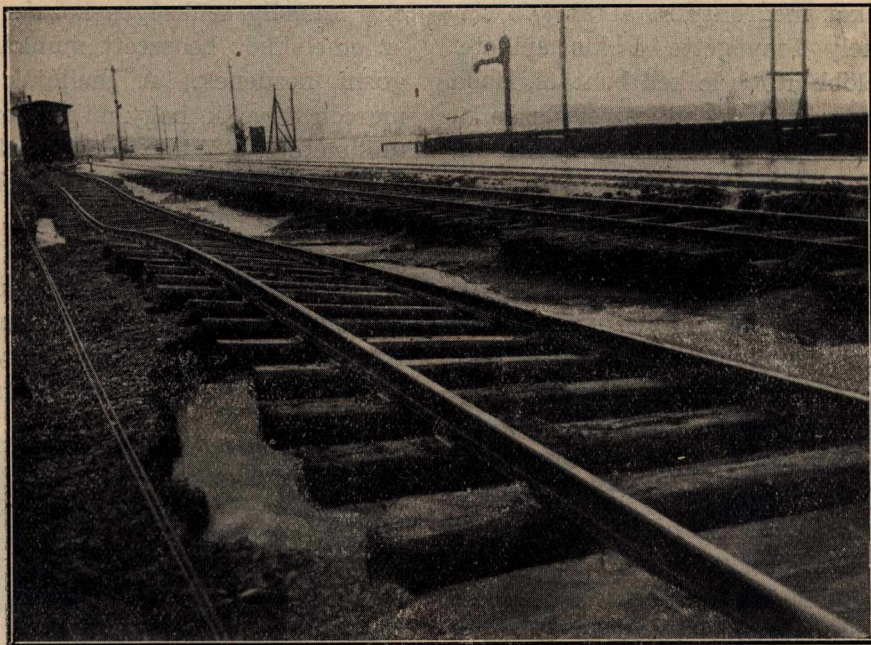
okozta árvíz. Elsősorban az Alföld mélyebben fekvő részeinek réme. Különösen a tavaszi hóolvadás és esőzés idején lép fel s védekezni ellene nem lehet, mert a mélyebb részeken összegyűlt — sokszor tekintélyes magasságú — talajvizet levezetni nem tudjuk. Ilyen árvíz tette tönkre az idén az Alföld nagy területeinek őszi vetéseit és döntötte össze a nagyobbbrészt sárfalú tanyai házak ezreit.

Az árvizeknél árhullámról is beszél-

hetünk; az árvíz tartama alatt ugyanis a folyó szintje ismételtelen emelkedik és leszáll. Az árhullám magasságváltozásai bizonyos törvényszerűség szerint folynak le. Ennek megállapításaival az *árvízjelzés* foglalkozik. Az árvízjelzés azt a célt szolgálja, hogy a lakosságnak lehetővé tegye a védelmi intézkedések

az *árvízvédelem* töltések (gátak) építése által már nagyon régi idők óta elkezdődött ugyan, de komolyabbá csak a középkorban vált a Pó völgyében s Hollandiában (a tenger kiöntései ellen). Alaposabb munkát itt is csak az újkorban végeztek.

Nálunk a rendszeres árvízvédelmet

Az 1934-es Visztula-árvíz elöntötte a vasútvonalakat is.

kellő időben való megtételét.

Nálunk a Földművelésügyi Minisztérium vízrajzi osztálya végzi e fontos munkát, melynek feladata, hogy előre jelezze a nagy lecsapódásokat, a csapadék nagyságából a várható vízállást a felső és alsó szakaszokon, ezeknek a vízállásoknak az idejét s ezt az érdekeltekkel gyorsan közölje. E tekintetben nagyon fontos a rádió napi vízállás jelentése.

Az árvizek-okozta nagy károk miatt

Széchenyi István gróf lángelméje szervezte meg a Tisza és Vaskapu szabályozással s ma már jóformán minden árvízárt terület védelmét egy-egy Ármentesítő Társulat intézi. Ezzel a céltudatos munkával többszáz ezer holdnyi területet tudtunk megmenteni a termelés számára.

A Tisza árvízének festői leírását olvashatjuk Jókai *Új földesúr*-ában.

Dr. S. S.

Templomemelés a Fővárosban

A budai Fő-utcában hatalmas, új házak között állott a Flórián-templom. Körülötte nem csak a házak emelkedtek, hanem az utca szintjét is feltöltötték, úgy hogy a hívőknek bizony lépcsőkön kellett a templomba „lemenni”. A falakat megrongálta a talajvíz s az a veszély fenyegette a kis épületet, hogy előbb-utóbb le kell bontani, Budapest pedig szegényebb lesz egy szép barokk stílusban épült templommal.

Alig olvadt el a hótakaró az idén, mikor munkások jelentek meg a templom mellett, deszkafallal vették körül az épületet, s munkához láttak. Gyorsan terjedt a hír: „Fel fogják emelni a Flórián templomot”. Ez a kissé amerikai ízű hír a kíváncsiak százait vonzotta a templom köré s a környező házak ablakaiba. Az örökké tamáskodó pestiek nem is azért jöttek, hogy az emelést lássák, hisz idegen nem is mehetett a deszkafalak mögé, várták, hogy mikor dül össze a kis templom.

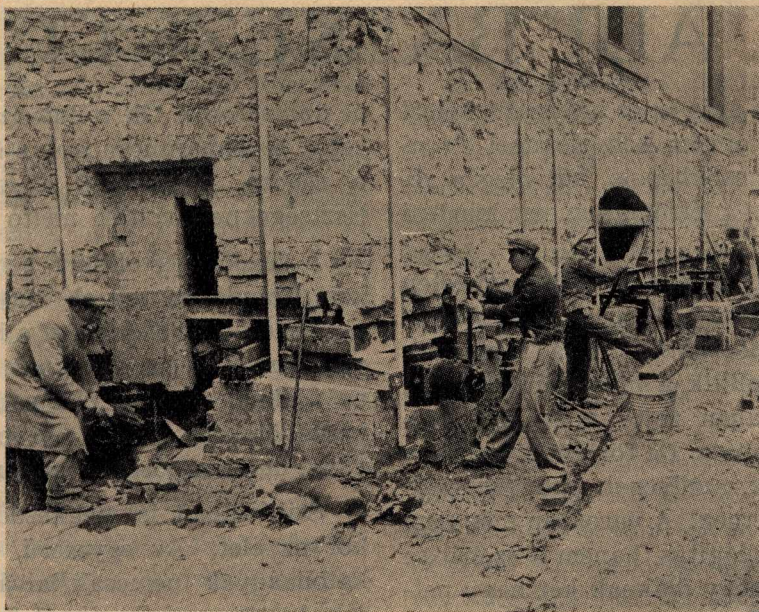
A munkálatok vezetője elmagyarázta nekünk, hogy miként történik az épület felemelése. A tönkrement vakolat leverése után a régi talajszín magasságában vasgerendákat eresztettek köröskörül a falakba, nem csak kívül, hanem belül is. Ezután e vasgerendák alatt fúrógépekkel elvágták a falakat, s így az épületet elválasztották az alaptól, melybe előzőleg pontos számítások alapján elhelyezték a hidraulikus emelőket. Ezek párosával álltak az alapfal külső és belső részén.

Most következett a legizgalmasabb művelet, az emelés. Ki ne látta volna

közületek, hogy hiba esetén hogyan emelik fel egy kis olajemelővel a gépkocsikat. Ugyan ilyen szerkezetű emelőket láttunk itt is, de valamivel nagyobbakat (100 és 200 tonna egy-egy). Kezelésük azonban egyszerű; itt is csak egy személy szükséges hozzá. Sípjelre az emelőkhöz beosztott munkások dolgozni kezdenek. A melléjük állított mércén figyelik, hogy mikor emeltek öt millimétert, s akkor megállanak. Ellenőrzés és alátámasztás után újabb öt millimétert emelnek. A napi teljesítmény 15 cm. Délelőtt emelték a falakat, délután az elért magasságkülönbséget kifalazták. Közben szigetelő anyagokat is építettek az új alapba, hogy a nedvesség ezután ne ártasson a falaknak.

A templom belseje az emelőgépek behelyezése előtt. Az emelőgépek számára a falbatört fészkek már készen vannak.

Emelés.

Így leírva, nagyon egyszerűnek látszik az egész művelet. De mennyi pontos számítás, körütekintés, óvatosság és mérnöki tudás kellett ahhoz, hogy e régi épület az utca fölé kerülhessen. Ma már így áll, másfél méterrel magasabban, mint azelőtt. A közönség is megnyugodott, nem fog már összedülni.

Remélhetjük, hogy a budapesti városrendezéssel kapcsolatban nemcsak ilyen kisebb épületeket, hanem nagyobbakat is fel fognak emelni s nem csodálkozunk, ha — mint ezt már a napilapok is írták — legközelebb hatalmasabb templomok felemeléséről és eltolásáról számolhatnánk be. *Solymos Ernő*

HORATIUS: MELPOMENÉHEZ.

Kinek bölcsőjénél, kedves Melpomené
Szelíd fényben te állsz, élete reggelén,
Nem lesz abból híres ökölvívó soha,
Nem nyer soha versenyt Isthmos küzdőterén;
Nem hajt az a célba achaiai kocsit,
Nem is ünneplik azt, mint koszorús vezért,
Hogyha fedelmek erejét megtörve
A várhegyre büszkén, győztesen visszatért.
Annak ihletői zúgó vízesések,
Melyek Tibur gazdag vidékén csobognak,
Annak dús kalászkok suttognak fülébe
S teszik mesterévé szép aeol daloknak.

Itt, a dicsőséges Róma városában,
Szeretetreméltó költőknek körébe
Ifjak és leányok méltónak találtak,
És már nem bánt úgy az irigység epéje.
Ó, én múzsám, ki oly buzgón igazgatod
Az édes zengésű, aranyos húrokat,
Kinek szeszélyére némaságuk helyett
Hattyúhangon tudnak szólani a halak,
Teljes egészében a te adományod,
Hogy az utcán ujjal mutogatnak engem
Mint a római lant rátermett dalosát,
S neked köszönhetem a tetszést, ha tetszem.

Ford.: Győry Aranka

ADJ BALKEZET!

Hej, csak szép az az internátusi élet! Még a mai minden kényelemmel elrontott internátusokban is, hát még a régiekben, ahol a létfenntartásért küzdeni is kellett.

Nálunk például a második emeleten levő ötös számú szobát novembertől áprilisig *Szibériának* hívta mindenki. Ez volt tudniillik a több, mint kétszáz diákot magában rejtő internátus leghidegebb szobája. De történtek is benne olyan dolgok, amilyenek csak Szibériában történhetnek. A városban még nem volt villanyvilágítás, hanem a szobában lakó huszonnégy diáknak két nagy petróleumlámpa ontotta este a világosságot. Már amennyire telt tőle! Ezt a két nagy lámpát az ötödikesek tartották rendben. Ők töltötték meg petróleummal, ők vágták el kormos lámpabelét, ők takarították a kürtőjét... Ezen tisztaságuk miatt *lámpapecérek*-nek hívta őket a diáksereg.

Mert az internátusban mindenkinek megvolt a maga hivatása. Az alsó négy osztály adta a *vigileket*. Ez volt a legszomorúbb sors. Nekik kellett fát hozni, folyosót söpörni, sőt mivel a felkelés télen-nyáron reggel öt órakor történt, a soros vigilnek fel kellett kelnie már négy órakor s tüzet gerjesztenie a kályhában. S jaj volt szegény bűnös lelkének, ha fél hatkor, mikor már mindenki felöltözötten tanult az asztal mellett, nem volt elég meleg a szobában. Rossz sors volt a *vigileké* nagyon. A *lámpapecéreké* sem volt jobb. Ezek az ötödikesek és hatodikosok közül kerültek ki. A hetedikesek és nyolcadikosok voltak

az *apparitorok*. Ők voltak az ifjúság vezetői, szobaparancsnokok s ők ügyeltek a rendre. Egyszóval a legmagasabb tisztségeknek voltak méltó birtokosai.

A délelőtti iskolai idő nem volt érdekes. Tanulással telt el. Ugyanígy mult el a délután is. Sajnos, ez a hibája megvolt a régi internátusoknak is, megvan az újaknak is! Az élet este félhétkor kezdődött, mikor már túl voltunk a sovány, de nem bőséges vacsorán.

Szibériában is megkezdődött ilyenkor az élet. Az egyszerű, de kemény katonaágyak nemcsak alvásra voltak jók, hanem csekély fáradsággal szét is lehetett őket szedni s mikor a tulajdonosa belefeküdt, egyszerre megindult, illetve szétindult az ágy. A tulajdonos álmai egéből lepottyant a kemény valóságba: a padlóra. A szoba legszebb bútordarabja, vagy ha tetszik építészeti remeke a hatalmas kályha volt. Nincs is tán már ilyen szép példány sehol, legfeljebb valamelyik múzeumban. Testes henger volt, belőle egy hasáb nyúlt ki (hogy geometriai nyelven fejezzem ki magamat). Terjedelmes belseje elnyelt négy-öt nyaláb faágat egyszerre. A szemet tudniillik szintén nem ismertük, legfeljebb a természettudományi szertárban volt egy-két kisebb darab belőle, mutogatni az ásványtani órákon.

Mint az elején említettem, a létfenntartásért küzdeni kellett. A vacsorákat pótolni kellett valahogyan. Legegyszerűbb módja volt, hogy a nyolcadikosok, hetedikesek összeállottak és megosztván a gondokat, beszerezték a szükséges

pityókát,* rumot, teát, cukrot s megkezdődött a pityókasütés és teázás. A nagy lakomát aztán nézeteltérések fűszereztek.

Kovács Jancsi, a nagyhatalmú szobafőnök, pl. bár gazdag fiú volt, mindig a legkevesebbet adta a vállalatához, de követelőzni ő tudott legjobban. Neki kellett adni a teába a legtöbb rumot, ő szedte ki a legszebben sült pityókát. Nem tetszett a többinek, dehát egy ilyen hatalmas basával szemben nehéz lett volna a lázadás. Az elkeseredés egyelőre a lelkek mélyén lappangott s az alkalomra várt.

Egyszer aztán az is bekövetkezett. Színészek érkeztek a városba. A diákoknak, mint a művészetek nagy barátainak támogatniuk illett a csapatot. Meg is töltötték esténként az állóhelyet. Az ülőhelyre megvetéssel nézett a diák egyrészt gazdasági okokból, másrészt, mivel az iskolában úgyis eleget ült nap-hosszat. Az állóhely, amelynek hús filér volt az ára, könnyen elérhető álom volt mindenki számára. A két *apparitor* pedig, aki az ifjúságot oda elvezette, ingyen élvezhette a művészetet.

Egyik szombat este Jancsi volt a soros *apparitor*. Ő pedig elkövette azt a meggondolatlanságot, azt is mondhatnám sértést, hogy egy másik szobában lakó barátját vitte el magával *apparitor* társnak, tehát ingyen. Ez már több volt annál, mint amennyit el lehet tőlni.

— Ez nem mehet tovább — mondta az egyik hetedikos osztálytársa.

— Szedjük szét az ágyát — mondta a másik.

* burgonya.

— Az kevés — tódította a harmadik.

A kis apróságok kezdtek szepegni, féltek, hogy a lázadásnak elsősorban ők isszák meg a levét. De a nagy tanácskozásnak mégis az lett a végső eredménye, hogy a bosszút nem lehet tovább halasztani, hanem meg kell fizetni, a teákért, a pityókákért meg a mai istentelen eljárásért egyszerre.

— Felrakjuk az ágybéli holmiját a mennyezetre a kámpóra — lőn a vég-határozat.

A hatméteres mennyezeten ugyanis volt egy vaskámpó, hihetőleg egy reménybeli harmadik lámpa számára, de egyelőre takarékosági szempontból, árván csüggött alá. Ide akarták felkötni a holmit, hogy a sötétben ne találja meg. De hát a gondolat könnyebb volt, mint a kivitel. Nem lett volna azonban szép, ha hús fiú le nem győz minden nehézséget, kimódolták a dolgot a következőképpen. Az ágylepedőbe beletakarítottak párnát, paplant, hálóinget s összekötötték szépen. Aztán az asztalra állítottak egymás tetejébe öt széket. A sok nyurga diák mind az asztal tetején táncolt s a legügyesebbet feltolták, mint valami légtornászt a magasba. Nagy nehézségek árán fent volt a holmi s ugyan ki fogja ott keresni! S ha keresi is... aztán nyugodtan mentek aludni, abban a boldogító tudatban, hogy kellesmes kuncogással fognak 11 óra tájban felébredni.

Valóban 11 óra felé jött haza a színházi közönség. Jancsi meggyújtotta a gyertyáját (ilyen alkalmakra vette) s leült az ágy szélére, hogy levetkőzzék. Észrevette a csupaszs szalmazsákokot. Hol a többi ágynemű? Először csendben ke-

reste a közelben, majd gyertyásan körüljárta a szobát. Mikor így sem volt eredmény, felkeltette a társaságot, lámpát gyújtatott. Az ágyban a takarók alatt el-elkuncogta magát némelyik fiú. Az ágynemű seholsem volt található. Üres volt a sarok, üres az ágyak alja. Erre a végső eszközhöz folyamodott a dühös apparitor. Elővette a szobaparancsnoki hatalom komoly és gyakran alkalmazott szimbólumát, a nádvezzőt és megsuhogtatva ordította:

— Hol az ágynemű?

A barátságtalan felszólításnak meg is lett a kellő eredménye. Az egyik kis szepegő vigil elárulta, hogy az ágynemű a kampón lóg. Ez a fordulat sem volt azonban biztató. Húsz ember rakta fel, egy ember nem tudta levenni. Maga a szerencsétlen tulajdonos is hamar rájött arra, hogyha megpróbálkozik a levevessel, meddő és nevetséges harcba kezd; belenyugodott a változhatatlanba. Azon az éjszakán a Szibériában csupasz és hideg szalmazsákon aludt, illetve próbált aludni. Sokkal fontosabb volt számára, hogy kiderítse a gaz merényletnek a kieszelőjét. Némi vallatások után azt is megtudta másnap. Mint minden ravasz dolgot, ezt is Rácz Péter eszelte ki. Ő is hetedikes volt. Ekkor a két nagy diák, aki mégsem tartotta volna úri mivoltával összegeyztethetőnek, hogy a kicsinyek előtt megverekeadjék, — hová lett volna a tekintély? — bejelentette egymásnak a következményeket: *haragban leszünk*. Ezt pedig régi székely szokás szerint így fejezték ki: *adj balkezet*.

A balkézzezel való kézfogás megtörtént s a harag mindaddig tartott, míg Jancsi adandó alkalommal vissza nem

szolgált a kölcsönt. Attól fogva aztán megint jobb kézzel fogtak kezét egymással.

Molnár János

Könyvismertetés

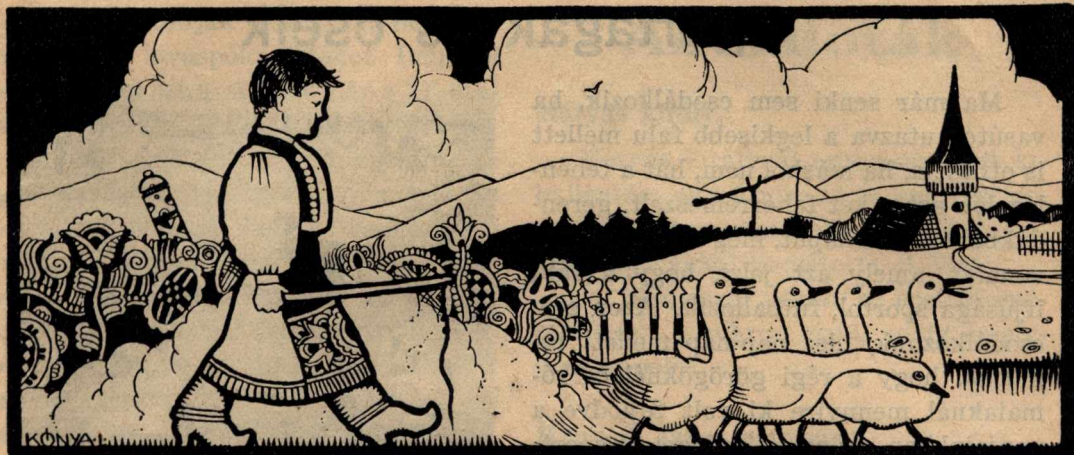
Vitéz Faragó Ede: Tarlótűz, Tábor-tűz. Könyvbarátok Kis Könyvei sorozatban jelent meg. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása. A képeket Azbej Imre rajzolta. 282 oldal. Bolti ára 3 pengő 80 fillér.

Magyar ifjúsági irodalmunknak remek darabja ez a könyv. A cserkészlilium dicsőül meg benne. A cserkészletnek hazafias és vallásos nevelő ereje lüktet soraiban eleitől végig. A regény hőse, az a 19 éves lévai cserkészfiú, ki példaadóan megáll a háború szörnyű zivatarai és a nagy összeomlás közepette bízó hittel és jövőőért munkálkodni akarással néz előre, tarlótüzeket olt, hogy tábortüzeket gyújtson, megmutatja, mire képesít, mivé formál a cserkészlélek. Nincs benne páthosz, tiszta, őszinte a hangja, kedves, keresetlen az elbeszélése, finom, úri szerénység jellemzi az alakjait, emelkedett fiúi szeretet íróját hazája iránt. Különösen megragad és lelkének büvkörébe vonz evangélikus hitének ereje, bizodalma, ami hőségnek is szilárdságot ad, szárnyakat biztosít. Köszönjük Faragó Edének e könyvét és ajánljuk ifjúságunk figyelmébe.

R. L.

ILLIK TUDNI,

hogy egyházunk hivatalos neve ezentúl a gyakorlati használatban evangélikus és ezt a megjelölést nem szabad rövidíteni.

Tavaszi ábránd

Visszanéz a diák, sóhajtván néz vissza
Te kedves gyermekkor régi napjaidra,
Mikor még betűnek a színét sem látta
(Ne légyen nyugalma, aki kitalálta!)
S most ha az iskola megviseli zordul,
Vigasztal a lelke a múltakba fordul...
Tóth Pali is mereng a régi emléken,
Mikor még libákat őrizett a réten
S míg a gágogó had játszott kiűn a zöldben,
Ő kincset bányászott a tavaszi földben.
Hej de szép idő volt! Késő már a bánat!
Hírét sem hallotta még az iskolának.
Nem kellett ügyelni deklinációra,
Ép csak a libákat nevelgette jóra
S míg békésen pihent a fehér had mellett,
A konjugációt magolni nem kellett.
Soha nem volt gondja semmi más egyébre,
Mint hogy mi lesz otthon ma délből ebédre,
Mákosrétes lesz vagy lekváros derelye
S a tányéron hagyni lesz-e majd ereje?
Hej de szép idő volt! Kár, hogy immár vége!
Itt szorong most a tantárgyak sűrűjébe.
Hármas szabály, kamat, különféle törtek
A szegény Palkóra orvul reátörtek.
Izzadni kell nagyon, a ceruzát rágni,

És így az eredményt nagyvégre kívágni.
Akkor sosem számolt, csak annyit legalább,
Hogy ahány liba van, két annyi libaláb.
Amivel gyötrődik most a szegény diák,
Hírből sem ismerte a geografiát,
Nem botlott a szeme iránytűn, térképen,
Mégis hazatalált mindig igen szépen,
Mert ha csöddöt mondott netalán az orra,
Mutatta az irányt a templomnak tornya.
Az időszámítás sohasem izgatta,
A gyomra az időt biztosan mutatta.
Pontosan jelezte, nem érthette félre,
Indulni kell már, hogy hazaérjen délre.
Noha a réten sok giz-gaszt lehet lelni,
Nem kellett azokról sohasem felelni.
Letépte őket, de sosem fájt a feje,
Hogy a gaz bojtornán, avagy kutyatej-e?
Csak gyönyörködött benn, csillog-e a napon
S jól fest-e avagy nem a pörge kalapon?
Hej de szép idő volt, nem lehet tagadni,
Talán kár is volt azt végleg odahagyni!
No de most már mindegy, ne lógasd a fejed,
Ha eljöttél Palkó, a padban a helyed.
Ki ne fogjon rajtad a sok tudomány,
Harcolj vele vígan s légy erősebb nála.

Telek

Sportágak és őseik

Ma már senki sem csodálkozik, ha vasúton utazva a legkisebb falu mellett is ott látja, ha máshol nem, hát a tehénlegelőn azt a két fehérremeszelt, gerendából készült kaput, meg néhány mészvonalat, amely azt jelzi, hogy a falu ifjúsága sportol, futballozik. Azon sem csodálkozunk, hisz nap-nap mellett tanuljuk, hogy a régi görögöknél és rómaiaknál mennyire ki volt fejlődve a napjainkban oly sokat emlegetett sport-szellem. Tudjuk, hogy nagy ünnepek keretében mérték össze ügyességüket,

Tennisverseny régen.

versenyeztek. De ha valaki azt kérdezné tőlünk, hogy a középkorban sportoltak-e az emberek, vagy, ha nem is akarnak olyan messze menni, a múlt században hogyan is állott a sport kérdése, akkor bizony nehezen tudunk pontos választ adni.

Bizony a középkorban a testgyakorlásnak csupán azok a fajtái voltak „divatban”, melyek a nemes ifjúságnak a harcban való ügyességét fejlesztették: a vívás, lovaglás, dárdavetés. Hogy később űztek olyan sportokat is, melyek

Póló-játék Indiában.

arra szolgáltak, hogy szórakoztassák a résztvevőket és nézőket, hogy felüdítsék magukat a nehéz napi munka egyhangú robotja után, mutatja a 17. század elejéről való képünk. Íme a tennisz-játék őse. Az úgynevezett labdaházban játszották ezt a játékot toll-labdával. Hogy igen érdekes lehetett, mutatja az, hogy szép közönsége is volt egy-egy ügyesebb játékosnak.

A régi jégghokki.

Kevesen tudják közölünk, hogy az angolok a lovaspóló játékot Indiából hozták, ahol ezt a játékot már a 17. században is nagy kedvvel játszották.

A mai értelemben vett sportoknak igazi hazája mégis csak Anglia volt. Ez nagyon is érthető, hisz ez volt az első ország, melyben ipari városok keletkeztek, a maguk egyhangú s robotszerű munkájával. Itt volt a legnagyobb szükség arra, hogy nagy tömegek keressenek és találjanak üdülést a versenyszerű testedzésben. Különösen a labdarúgás, a boxolás és az evezés tipikusan angol sportok. Ezeket azután a kontinensen is nagyban utánozták.

Futballjáték.

Vannak olyan sportágak is, melyeknek őse egy-egy nomád nép valamilyen felszerelése. Rendszerint a mostoha vidék, vagy éghajlat kényszeríti az embert ilyen eszközök készítésére. Ilyen például a sí, a ródli, a korcsolya.

Mikor az egyes népek felismerték a sportoknak nem csak testet, hanem lelket és nemzetet nevelő hatását, partfogásukba vették a testnevelést. Így keletkeztek azután a különböző, már tervszerűen megszerkesztett sportok. Ilyen a jégchokki, a kosárlabda, a kézilabda stb.

Solymos

Anekdóták

Mátyás király.

Mátyás királynál egyszerre kért ki hallgatást egy árulkodó és egy hízelgő. A király végig sem hallgatva előadásait e szavakkal bocsátotta el őket:

— Menjenek, uraim, az ecettől gyomorégést, a cukros víztől pedig émelygést kapok.

Hunyadi János nagysága.

Halálos betegen feküdt a nagy hadvezér. A körülötte álló magyarok levert képpel sugdosták egymás fülébe:

— Istenem, milyen nagy kormányzó, milyen nagy hadvezér ő, mennyi diadalt aratott a törökön, ugyan miért kell az ilyen nagy magyarnak meghalnia.

A haldokló ezt meghallván megszólalt:

— Különös dolog, hogy azért magasztaltok, amit nem magamnak, hanem vagy a szerencsémnek, vagy a vitézeim bátor szívének köszönhetek. Ha holtom után dicsérni akartok, olyan dolgokért dicsérjete, amiket magam tettem: hogy életemben hazámat mindig szerettem, hogy senki fiával igazságtalanságot el nem követtem. Álljon elő az az özvegy, aki énmiattam gyászba öltözött volna, vagy az aki, szemembe mondhatná, hogy hazám ellen cselekedtem.

Bethlen Gábor bátorsága.

Mikor a fejedelem Holics várát ostromolta, elfogta a vár parancsnokát, de nagylelkűen visszaengedte a várba. Ezt az idegen kapitány úgy akarta viszo-

nozni, hogy mikor észrevette, hogy a fejedelem a sáncokat vizsgálta, két ágyút is ráirányított a körülszállók meg is sebesültek. Erre Bethlent kérték, hogy menjen el a veszedelem elől. Ő azonban nem törődve a veszéllyel, így szólt:

— Ugyan jó uraim, hol láttátok vagy hallottátok, hogy fejedelmet vagy királyt ágyúval pusztítottak volna el.

Ezzel nyugodtan folytatta az ostromművek megvizsgálását és az utasítások kiadását.

A nagy vendégszeretet.

Oszkár, svéd király meglátogatott egyszer egy kis városkát. A városka természetesen szörnyen feldíszítve, fellobogóztatva és kivilágítva várta. A király figyelmét különösen egy óriási transzparens ragadta meg. Egy kissé sívár kinézésű házon függött ugyan, de hatalmas fénytömeggel hintette szét a világba: „Isten hozta közénk Felségedet!”

— Micsoda ház az ott? — kérdezte meg a király a polgármestert.

— Az a vármegyei fogház, Felséges Uram.

A király elmosolyodott s csak annyit jegyzett meg csöndesen:

— Ekkora nagy vendégszeretetre igazán nem számítottam.

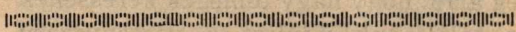
A kritikusok.

Munkácsi Jánosnak egy darabját mutatta be még a szabadságharc előtt a Nemzeti Színház. A darabnak „Garabonciás diák” volt a címe. Az egyik bíráló, Tóth Lőrinc nagyon megrótt a darabot s igen kifogásolta a garabonciás diák szennyess és rongyos köpenyét.

Azt írta róla, hogy sérti az esztétikai érzést.

Nem sokkal azután Tóth Lőrinc darabjára került a sor. „Vatta” volt a darab címe. Munkácsi csak az alkalomra várt, hogy megfizessen. Mindössze ennyit írt az új darabról:

— Minthogy e vatta egyébre úgy sem használható, igen jó lesz azzal a garabonciás diák köpenyét kibélelni.

Bruoth J. és Hursán P. Köszönöm a szíves jókívánságokat, mindkettőtöknek levélben is válaszoltam kérdésekre.

Barna I., Horváth J., Paulay M., Dorn L., Schäfer H. Legutóbbi rejtvénymegfejtések későn érkezett ahhoz, hogy a most közölt pontszámokba bele lehetett volna számítani. Természetesen a rejtvényeket elfogadtuk és hozzá számítjuk pontjaitokhoz. Ha az ebben a számban közölt pontjaitokat kevésnek találjátok, ez az oka.

Jekisa Ervin. Azt kérdezted, hogy elfogadjuk-e, ha rejtvényt küldesz be. Persze, hogy elfogadjuk, csak jó legyen. Nagyon örülök, hogy a könyv tetszett. Kedves és szép leveledért külön is dícséretet érdemelsz.

D. Margit. Beküldött két versed még nem üti meg azt a mértéket, amit az Ifjú Években közölt versektől megkívánunk. Csak olvasgasd sokat a nagy költőket s tanulni fogsz tőlük. Itt-ott akad bennük egy ügyesebb sor is.

Kesergő, Mi a boldogság? A következő számban kapsz választ.

Mea maxima culpa. Régen volt. Ezekre a versekre a jövő számban válaszolok.

Máthé Gyula. Nyertes rajzaidról nem sokára küldöm a kért bírálatot. Hogy eddig késett, az az oka, hogy az illető rajztanár úr, aki annak idején bírálta őket, egy diákcsoporttal Olaszországba utazott a vakációban s emiatt annyira el volt foglalva, hogy nem tudott eleget tenni kérésednek.

Az Egyesült-Államokban a legelterjedtebb családnév: a Smith-név. Az Egyesült-Államok lakosságának a száma százhuszmillió: ebből egymillió háromszázezernek Smith a neve. Ezután mindjárt a Johnson-név következik, amelyet egymillióhuszonnégyezren viselnek.

Az angliai Sommerset-megyében fekvő Charlton Mackrell falu mellett folyó ásatások során közetbe ágyazott őskori hal maradványait találták. Korát Geoffrey Mock geológus 145 millió évre becslik. A ritka leletet múzeumban helyezték el.

A világ évi réztermése több mint 10 millió tonna. Nagyobb rézbányák Németországban, Észak-Amerikában, Dél-Afrikában és Chilében vannak.

Az orvosi célokra szolgáló, ú. n. gyógynövények száma kb. 40.000.

Ausztrália az egyetlen világrész, amelyben a protestánsok nagyobb százalékban élnek, mint a katolikusok. A protestánsok ú. i. a tízmilliós lakoságnak 53.8 százalékát, míg a katolikusok csak 16.1 százalékát teszik ki.

A Vatikánváros az 1929. évi február 11-én Olaszországgal kötött lateráni szerződés alapján az egykori pápai állam pótlására alakult Rómában. Területe 44 hektár, lakosainak a száma 1025.

Az Egyesült-Államok területén egy new-yorki lap kimutatása szerint 300.000, gépkocsinhoz kapcsolható week-end-ház van forgalomban. A kerekas nyaralók ára 500 és 1000 dollár között mozog.

A transvaali Waderberg kerületet páviának hordái árasztották el, teljesen letarolva a termést. A kétségbeesett gazdák csapdában megfogtak egy páviánt, amelyet teljesen fehérre meszeltek be és az újból közelgő

majomcsordára eresztettek. A kísértetiesen fehér pávián kétségbeesett tüvöltéssel rohant társai felé, amelyek a „pávián-kísértet” látára hanyathomlok elmenekültek és nem tértek vissza többé a környékre.

A Nagykanizsa közelében levő Lisse községben fűrási munkálatok után gazdag olajforrásra akadtak. A gáz által felhozott könnyű olajokból jelenleg óránként mintegy 100 litert tudnak már lecsapolni. A lispei fűrás eddig egymillió pengőbe került, amely összegből 300.000 pengőt munkabarra fizettek ki.

A lipcsei vásáron a rádiótechnika új vívmányát mutatták be: egy vevőkészüléket, amely petróleum-lámpával táplált hőlégmotor útján maga termeli a vételhez szükséges áramot.

Chicago, amikor 100 évvel ezelőtt 1837 március 4-én város lett, mindössze 4170 lakost számlált. Ma 3,589.000 lakosával a világ hatodik városa. Kiszámították, hogy 1968-ban Chicago lesz a világ legnagyobb városa.

Párizsban 1936-ban 19.000 eltűnt személyt jelentettek be, míg 1935-ben 15.600-at.

Londonban nagy népszerűségnek örvend a Baker-streeten levő „Talált tárgyak hivatala”, amelynek most jelent meg az elmúlt év működéséről szóló hivatalos jelentése. E szerint 1936-ban kereken 106 ezer talált esernyőt szolgáltatottak be a hivatalba.

A közhit az, hogy a briliáns a legdrágább kő, a többi meg sem közelíti árban. A cirkon, amit csak Ceylon szigeten találunk, olyan drága, mint a legszebb tűzű briliáns. Ez a kő szürkés-kék. A bennszülöttek kiteszik a tűző trópusi napra, ahol két-három hét alatt elveszíti a színét és olyan tüze lesz, mint a legszebb briliánsnak.

P. F.

UTIRAJZ

— Bruoth János díjat nyert novellája. —

Közeledtünk a határhoz. Mindnyájunkat elfogta az a bizonyos „vámvizsgálat előtti”, kellemesnek éppen nem mondható érzés. Azt hiszem, az utasok 90 százalékanak nem volt semmi elvámolni valója, de azért mégis idegesen tipegtek-topogtak és pislogtak laposakat egymásra. Az összetartozók egy-egy sarokba húzódva pusmogtak. Gondolatban kicsomagolták egész pogyászukat, átnézték, nincs-e valami, amit megvámolhatnak. Egymás arcát kutattgatták: „Észreveszi-e ez az én türelmetlenkedésemet? Még azt találja gondolni, hogy... pedig dehogy, hiszen semmim sincs. Akkor minek vagyok izgatott? Minek? Magam sem tudom. Ni, hogy néz az az ember! Biztosan kémleli, hogy ki dug el valamit. Nálam...

Mindenki így, vagy ehhez hasonlóan töprengtetett magában.

Odajött hozzám egy fiatalember. Fontoskodva, érezhető idegen kiejtéssel súgta:

— Szeretnék néhány csomag dohányt átcsempészni.

— Sok szerencsét, — feleltem nagy bölcsen.

— Nem segítene? — és egy 20 K-ást lobogtatott meg a szemem előtt.

— Hallja-e?! Ha... — mondtam valamit dühösen, mire elődalgott.

Jöttek a vámoló közegek. Fontoskodó ábrázattal lépegettek a sok megremült utas között.

A cseh tiszt mindenütt a következő jelenetet játszotta el: először csehül szólította meg az áldozatát, majd németül, ha nem pedzette a szlávot. Ha itt is hatástalannak mutatkozott a működése, kegyesen a magyarra fordította a beszédet.

Velem is így tett. Én meg hű maradtam elvemhez: „Csak azért se úgy, ahogy ő akarja”, úgy, hogy tőlem is

magyarul kellett megkérdeznie, hogy
mim nincs.

Átestünk a vizsgálatokon. Baj nélkül. Akkor vettem észre, hogy mégis csak csempészttem én, és pedig egy cipőmadzagot. Egypár vadonatúj cipőzsinór húzódott meg szép szerényen a táskám tetején! És nem vette észre! Hát nem nagyszerű?

Tehát immár mint útlevéllal bíró, határon átengedett magyar állampolgár száguldottam Kassa felé.

Az ablaknál álldogáltam. Itt megint akadt egy jelenetem egy kellemetlen modorú ifjúval. Azon vitakoztunk, igen hevesen, hogy a „cseregyerek” csoportosan, avagy külön-külön utaznak-é? Én a csoport mellett foglaltam állást, ő pedig az egyéni utazást ajánlotta. A vitát én nyertem meg egy igen rövid, de velős megjegyzéssel:

— Süsse meg! (t. i. a külön-különt)..

Ő eltátotta a száját.

— Hogy... hogy... mii? — érdeklődött meglehetősen bambán.

Megismételtem, csodálatos hatású szólamomat.

Ő rám néz.

Én ő rá.

Azután megvetőleg rám nézett és otthagzott.

Jó, jó. Ez csak hadicsel volt. Mert kis vártatva ismét visszajött, hozzám lépett:

— Süsse meg maga, — mondta méz-édesen mosolyogva.

— Mit? — így én.

— Azt, ami nincs, — ő így, diadalmasan.

— A maga eszét? — kérdem ártatlanul.

Bomba hatás!

Végigmért.

Tetőtől-talpig.

Talpamtól vissza.

És elvonult. Végérvényesen.

Ideje is volt. A vidékből is akartam látni valamit.

Egy völgyben rohant a vonatunk. Nagy, sziklás, kopár hegyek néztek le ránk. Néha-néha egy-egy, különálló arisztokratikus törzsű fenyő pillantott be az ablakon.

Végre!

Ott távol fölkéklett az első fenyves vonulat. Gyönyörű. Különösen ez első hatás megkapó.

Oldalbadöfött valaki. Méltatlankodva cseppentem vissza a földi dolgok közé.

Megfordultam, azzal az eltökélt szándékkal, hogy mondok valamit, valami tősgyökeres magyar kifejezést.

Egy szurtoskabátú vasúti alkalmazott állt előttem. Jobbkeze mutatóujjával végigsimította sapkája szegélyét (valószínűleg köszönt), és ékes cseh nyelven vertyogott valamit.

Azt gondoltam, hogy fűtő, vagy tolató, vagy vágányseprő, vagy mit tudom én, micsoda, mert a mi udvarias és, mondhatnám, elegáns kalauzaink után gondolni sem mertem, hogy ez is az lehet. De miután megcsattogtatta lyukasztóját, rájöttem a csalhatatlan valóságra.

Olyan jegyem volt, amelynek a kezelése hosszabb időt vett igénybe. A kalauz úr egy cigarettát vett elő, annak a füstje alatt akarta kötelességét teljesíteni. Én is hamar előhúztam egy Extrát. (Tekintettel arra, hogy Leventét nem szabad átvinni a határon, kénytelen voltam ilyen súlyos kiadásokba

A legutóbbi népszámlálás már csak kilencmillió indiánt tudott kimutatni Dél-Amerikában, ahol annak idején az indiánok voltak az uralkodók. Ma már minden délamerikai államban törvények védik az indiánokat, holott amikor a fehér hódítók megvetették lábukat Dél- és Közép-Amerikában, úgy irtották őket, mint a legveszedelmesebb vadállatokot.

verni magamat. Egy Extra 5 fillér. Szörnyű ez a drágaság!) Tehát a számbadugtam, azzal a titkos célzattal, hogy potyázni fogok. Egy gyufa szálát szerettem volna megtakarítani. Korai volt az örömöm. Ókalauzsága meggyújtotta (éktelenül büdös) cigarettáját, azután rám sandított és nagy lelki nyugalommal elhajította a gyufaszálát.

Püff neki, — sóhajtottam magamban — ez jól elintézett.

Az út hátralévő részén a MÁV. és C. S. D. alkalmazottai közti különbségen elmélkedtem. Mondanom sem kell talán, hogy eddigi észleleteimet összefoglalva, a mérleg közlekedési társulatunk személyzetének javára billent.

Kassa... Átszállás, lekésés veszedelme és hasonló kellemetességek után, kiizzadtan dobtam magam egy Igló felé induló gyorsvonat III. osztályának kemény fapadjára. Egy szivar és egy pipát szívó bácsi közé roskadtam. A pillantások, melyeket rámvetettek, hogy úgy mondjam, nem voltak gyengédek.

Magyarul szólalt meg a pipa tulajdonosa a szivaréhoz:

— Valami cseh diák.

— Én, uraim, — kérdeztem udvariasan.

— Izé nem, az az igen, jobban mondva mégsem — heherészett zavartan a szivaros.

Bejelentettem, hogy ami a diákot illeti, ráhibáztak a valóságra, még pedig helyesen, de a nemzetiség körül bajok vannak.

Barátságos eszmecsere indult meg köztünk. Látszott rajtuk, hogy derék magyarok mindketten. Atyai tanácsokkal láttak el:

Ne politizáljak.

A katonákat sohasem kerülhetem el eléggé messze, mert esetleg hosszabb időre itt találnak tartani, valamelyik prágai fogház vendégszerető szobájában.

Lehetőleg magyar voltomat se fitogtassam.

Azután politizálni kezdtünk. Illetve csak ők, mert betartottam az első pontot és hallgattam. Katonák mentek a töltés melletti országúton. Én a kocsi másik oldalára húzódtam, bebizonyítottam ezzel is, hogy az intelmekhez ragaszkodom. Kérdezték, honnan jövök. Mondtam egy városnevet. Nevem után tudakolództak. Bárányos Joachimot valoltam be.

Igló. A pipás bácsi kedvesen és jóakaratólag megszabadított csomagjaimtól. Berakott a lőcsei vicinálisba. Rámzárta az ajtót és azt mondta:

Rundstaller német mérnök állítólag feltalálta az első használható kottairógépet. le a vonalakat kulcsokat, kottafejeket. Négyvennégy emeltyűje van, könnyedén írja hány perc alatt egész dalt lehet vele leírni.

Az Egyesült-Államok gyémántcsiszolói 1936 októberében 5115 karát briliánst csiszoltak.

— Isten áldja meg! Vigyázzon magára !

Nekilódult a vonatnak csúfolt alkotmány. Zötyögött kegyetlenül. A kerék kattogásához a vadul zörömbölő ablakok adták a kíséretet.

A kis mozdony is úgy pöfögött, erőlködött, hogy vártam, mikor szakad meg.

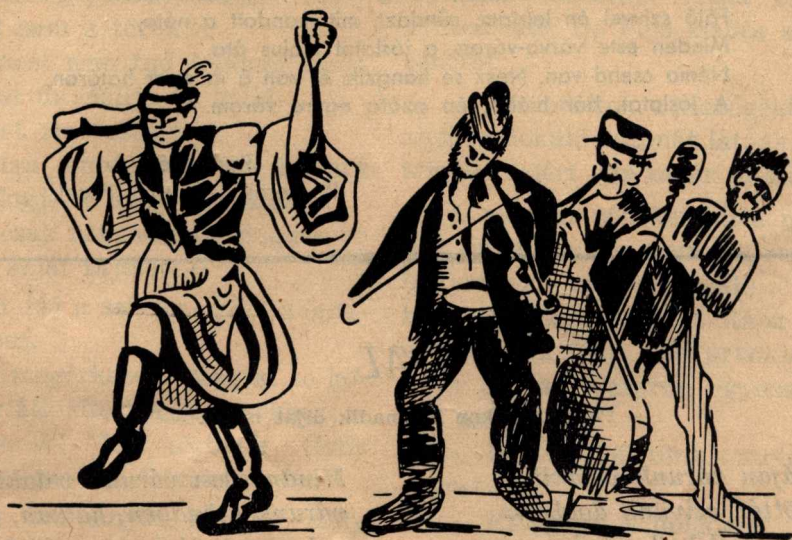
Ahogy így rázódtunk Lócse felé, az egyik táskám, azt gondolva, hogy jobb lent, mert fönt esetleg tengeri betegséget kap, egy kétségbeesett ugrással, fejemet útbaejtve, elterült a földön.

Ahogy tetszik, gondoltam magamban. Ez a meggyőződéseme megerősödött, mikor a másik táska társa példáját hűségesen és nyomról-nyomra követve, szintén az alsóbb régiókban kötött ki.

Lócse. Várt nagyapám és az autó. Kirobogtunk a villába.

És ott, mikor megkérdezték tőlem, hogy hogyan utaztam, kezemmel megtapintottam fejem tetején sarjadzó két púpomat, melyet táskáim önálló ténykedése ejtett rajtam, s mély meggyőződéssel válaszoltam:

— Kitűnően.

Máthé Gyula békéscsabai VI. o. gim. tan. harmadik díjat nyert rajza.

A jóslat

Pályázatunkon harmadik díjat nyert.

Forró május éjtszakáján holdvilágnál elmerengtem,
Álmodozva szép időkről, illattal dús méla csendben.
Gondolkodtam erről, arról, madárdalról, iskoláról,
Rózsákról és ibolyákról, elszakított magyar tájról.
Egyszer csak fülembe csengett egy édes bús magyar nóta.
Olyan tisztán hallottam én, mintha csak mellettem szólna.
„Hargitáról süvít a szél, Brassó felé száll jajongva,
Benne van a székelységnek, nagy bánata, ezer gondja,
Ezer éves magyar átok, ezer éves magyar élet,
Ezernyi magyar reménység, egyszerre csak semmivé lett.
Csaba vezér csapatával, messzeségben miért késik?
Tán nem tudja, nem hallotta a magyar nép szenvedését?
Árpád apánk emlékszobra fenn a Cenken ránk vigyázott,
Míg nemere végig rohant, bejárva a Barcaságot.
Nincs már szobor, ledöntötték, idegen lett még a szél is,
Holt, ki jár a székely földön, halott az már, hogyha él is.
Lesz-e itt még magyar élet? Hangzik-e még itt a Szózat?
Emesének álma betelt. Van-e újabb magyar jóslat?
Turul madár fenn a légben, száll körözve napkeletre,
Etelközi síkvidékről vissza is tér még az este.
Szárnya alatt lesz a jóslat, mély rovással ősz „gyulától”
Félbe szakadt itt az ének, az ég zengett messze távol.
Fájó szívvel én leírtam, mindazt, mit mondott a nóta,
Minden este várva-várom a jóslatot május óta.
Néma csend van. Nesz se hangzik, éj van a magyar határon,
A jóslatot, bár hiába, én azóta egyre várom.

Papp Irén,

IV. keresk. isk. tan., Pécel.

DAL

— Pályázatunkon harmadik díjat nyert. —

*Mindnyájan várunk valakit,
kinek jöttén szívünk dobban,
akinek még el kell jönni,
csak mihozzánk halk titokban,
halk titokban.*

*Mindnyájan várunk valakit,
várunk csöndben, halkán, szépen:
azt sem tudjuk, hogy jön-e még,
vagy már itt volt — s elment régen,
réges régen.*

Barok Keve Lajos

A MEGMENTETT HAZA

(Nyolcadik folytatás.)

Írta: Hamvas József.

A győri lelkész még a fuvarossal küldött üzenetet Hédervárra, aztán megfordult, hogy ő is várja a kompot, ami már megindult a Kisduna tulsó partjáról.

A fiatal ember megkérdezte idősebb munkatársát:

— Micsoda füst az arra Pannonhalma felé?

— Füst? — kérdezte csodálkozva a másik, aztán ő is odafordult és nagy figyelemmel nézte. Mélyen, szomorúan felsóhajtott. — Faluk égnék ott, atyámfia. Az ott, legmesszebb, Szentmárton, meg Tét. Idébb, jobbkézt, Nyúl, Baráti, Csanak.

— Ilyen tűzvész, ennyi helyen!

— Emberkéz pusztít ottan.

— Csak nem a török?

— Az most nem tud feljönni idáig. Török Bálint úr elállja az útját.

— Német zsoldosok?

— Honnan jönnének? Fels Lénárd keményen fogja a maga embereit.

— Hát csak nem valami magyar úr pusztítja a saját fajtáját?

— Azért fáj a szívem, mert alighanem úgy lesz.

A komp megérkezett. Még ki se kötött, Viator átkiáltott a révészekhez:

— Emberek! Mi történik Győr alatt? Mért égnék a falvak?

Az öreg kormányos néhány mély evező merítéssel a parthoz vitte a csónakot, tisztelettel köszönt a lelkésznek, aztán mély, erős hangon felelt:

— Az a híre, hogy Török Bálint úr

átszegődött János királyhoz és most a német király falvait égeti.

— Nem a német király falvai azok! — fakadt ki elkeseredetten a fiatal prédikátor. — Magyar falvak, magyar emberek házai.

— Így van, uram, ahogy mondom. Győr alá tart Török Bálint. — Ezzel bilentett egyet az evezőjével, hogy a csónak le ne csússzék a partról.

A két prédikátor szomorúan szállt be a csónakba, egy hangot se szóltak. Amikor kiszálltak is némán ballagtak be Győrbe.

A város nagy izgalommal készült az ostromra. Fels a tapasztalt katona gyorsaságával intézkedett, bár német zsoldosai szerettek volna elinalni az ostrom elől. De Fels kiadta a napi parancsot:

— Elrendeltem a községekben, hogy ahol menekülő katonát látnak, üssék le. Minden fejért egy tallér jutalom jár.

A magyar céheket bírta meg a kapuk őrizetével. A munkára rendelt jobbagysággal sietve tömte a még nem kész sáncok réseit. A Rába vizét beeresztette a félig kész árkokba.

A lelkész Viatorral egyenesen Felshez ment:

— Miben lehetünk szolgálatodra, uram?

— Elvégzem a dolgomat, — felelte rosszkedvűen a várkapitány. — Győr nem kerül Bálint úr kezére.

— De a falvak, az emberek! — panaszkodott a lelkész.

— Mit tehetek ebben, tisztelendő atyám? Ha ötezer emberem volna!

— Aki jön ellenünk fegyverrel, az ellen mi megyünk az Isten igéjével.

— Mit akar tenni!

— Elmegyek hozzá, hogy ne sanyargassa a magyart.

— Ha azt hiszi, hogy így kell cselekedni, tegye meg. De engem hagyjon ki a játékból. Én nem kérek Bálint úrtól semmit. Ő kihúzta a kardját, én is kihúztam a magamét. Meglátjuk, hogy kié csorbul ki hamarabb.

Viator és vezetője lejöttek a várból. A lelkészlakban hamar felkészültek, lóra ültek, Viatorra is fekete palástot adtak. A fehérvári kapunál a szűrszabók álltak őrt. Megmondták, hogy mi járatban mennek Török Bálint elé. Sok szerencsét kívántak nekik.

A győri határból már jól lehetett látni, mekkora területen terpeszkedik a pusztulás. A Pándzsánál azt fontolgatták, Csanaknak menjenek-e, vagy Kismegyernek? Merre juthatnak hamarabb Török Bálint vezető emberei elé? A kismegyeri síkságon még nem látzott a dúlás nyoma, de a csanaki hegy már égett. Nekifohászkodtak és megindultak Csanak felé.

A Rába felé húzódó dombok utolsó lankáitól még nem lehettek ötszáz lépésnyire, mikor a nyíresből lovas csapat vágatott feléjük. Megálltak és nyugodtan várták a következményeket.

A csapat élén fiatal ember lovagolt. Kardja a hüvelyében. Amikor vágatás közben felütötte a fejét, Viator felismerte és feléje kiáltott:

— Éry Pál! Üdvözlégy!

A fiatal lovasnak is felderült az arca. Megörült, hogy a fiatal prédiká-

torral találkozott. Tisztelettel üdvözölte az idősebb lelkészt:

— Mi járatban vannak erre, tisztelendő uraim? Jó, hogy találkoztunk, mert jó fegyveres kíséret nélkül nem nagyon biztonságos erre a járás.

— Látjuk azt az égő falvakról, — felelt komoran a lelkész.

— Bécsbe küldünk egy kis üzenetet a keleti széllel, — mondta rá vídáman a fiatal lovas, akit nem fogott meg a lelkész szomorúsága. — Mondám, hogy elkísérjük, hová készülnek?

— Török Bálint úrral szeretnénk beszélni, — szólt Viator.

— Abban nem lesz nehézség, tisztelendő uraim. Ménfő és Koroncó között van a tábora. Onnan indul Győr alá.

Megindultak. A csoport élén a két prédikátor Éry Pállal. Viator megkérdezte, mért állt be Török Bálint pusztító seregébe?

— Evett otthon a méreg és a semmittevés, mikor meghallottam, hogy Bálint úr felkészül a német király ellen. No, gondoltam, ez nekem való. Ahol ártanak a németnek, én is ott leszek. Hátha szembe kerülök valahol azzal az átkozott Dornburg kapitánnyal és elhúzhatom a nótáját, amivel a másvilágra táncol.

— A németet pusztítják itt kegyelmetek? — szólalt meg csendesén a lelkész, — magyar faluk égnék.

— De a német alatt égetjük a gyékényt.

— Magyar emberek pusztulnak magyarok kezétől.

— De ha ez a magyar németnek ad kezet.

— Akkor is a német kezét kellene levágni, nem a magyarét.

— A szkíták királya is elpusztította a saját országát, hogy a benyomuló perzsák étlen-szomjan pusztuljanak.

— A szkíták királya pogány ember volt, akinek a hite nem parancsolta a szeretetet.

— Hallottam már ezeket a tanításokat, mert voltam azóta Abádi Benedeknél Újszigeten. Tunya szomorúságomból ő pezsdített föl. Ezért is ültem lóra embereimmel, hogy Báilnt úrnak segítsek. János királyért, a magyar királyért harcolunk.

Nem ostromolták tovább a fiatal harcost. Szándéka nemesedett, de erkölcsé még nem ért meg. Bár idáig jutott volna már a nemzet egész ifjúsága!

Ménfő nyugatra hajló lankáján táborozott Török Bálint. Népe ott zsongott azon a síkon, ahol egykor Aba Sámuel a nemzeti királyságot akarta megmenteni a szolgaságot jelentő idegen államszellemmel szemben.

A lovakat Éry embereire bízta, akinek vezetésével eljutottak Török Bálint széles, lobogós sátorához. Bálint úrnál most ért véget a követségjárás, hát nem sok várakozás után bemehettek.

Kerevetnek is beillő, szőnyeggel borított, széles karos székekben ült a hatalmas úr, mint valami fejedelem. Mindjárt megismerte a két prédikátort, az idősebbet is, a fiatalabbat is, barátságosan üdvözölte őket:

— Mi jót hoznak, tisztelendő uraimék?

— Vinni akarunk kegyelmességed jóvoltával, — felelt komolyan a lelkész.

— Ejnye! — mondta rá jó kedvvel Bálint úr, — úgy kifogyott-e Fels Lé-

nárt uram kamrája, hogy nekem kell feltáplálnom a győrieiket?

— Nem Fels Lénárd megbízásából jövünk. Vértő magyar szívünk hozott ide.

— Mi vérezte meg az atyák szívét?

— Az a kard, amit magyar magyar ellen vont ki.

— Látom, hogy az én kardom ellen van kifogásuk, — és most már elkomolyodott Bálint úr. — Hát nem látják kigyelmeitek mi történik ebben az országban? Mikor Zrínyi Miklóssal huszonkilencben Bécs védelménél együtt voltunk, ez a derék fiatal harcos elkeseredve mondta: A magyar a világ legszebb és legjobb fajtája, de elpusztul, ha gyengék és hamisak kormányozzák. A hamisak a német király emberei, a gyengék János király népe. Zrínyi azóta is sok keserves tapasztalaton ment át, de megmaradt Ferdinánd hűségén, mert az ő földje, a Dráva és Mura vidéke, messze esik János királytól és a török ellen onnan nem várhat segítséget. De majd meglátja, hogy a német királytól se várhat, mert ünnepnap az Bécsben, ha egy-egy kiváló, derék magyar belepusztul abba, ha védi a hazáját.

— Nem vagyok világi dolgok tudósa, — felelte a lelkész, mikor Bálint úr egy kis szünetet tartott, — de ha a bécsi tanácsosok és német vezérek gyűlölködése ilyen nyilvánvaló, mért nem fognak össze a magyar hatalmasak mind, hogy megszabadítsák tőle az országot?... Mért kell ezeknek a szegény falvoknak szenvedni miatta? — tette hozzá keserűen.

— A háborúban az országútját vérrel öntözik és halállal árkolják, tiszt-

telendő atyám. Ferdinánd gyengül azzal, ha pusztulnak a falvai.

— Magyarnak nem szabad pusztítani a magyart.

— Mit akarnak hát tőlem, tisztelendő uraimék? Visszamenjek Ferdinánd pártjára?

— Amire elhatározta magát kegyelmességed, váltsa be ígérete szerint. A mi szemünk gyenge ahhoz, hogy belelássunk az országok sorsának szövényébe. A mi szemünk határa csak ez itt, ez a vidék, ezek a faluk, amik elhamvadtak és azok, amik még nem pusztultak el. Azért jöttünk hozzád uram, a keresztyén emberhez, a magyar emberhez, hogy törd el haragod vesszejét, ne sújts tovább vele, ne pusztíts el egyetlen magyar tűzhelyet se.

Török Bálint nem felelt, maga elé nézett, gondolatokba merült. Aztán, mintha magától kérdezte volna:

— És ha Győr várát veszem ostrom alá?

— Az már háború, uram. Ha beveszed a várost, a polgárok örömmel köszöntenek, mert szívükben János király hívei. Ferdinándra is nagy csapást mérsz vele, mert Győrt nem a magyarok kedvéért építteti erős várrá, hanem, hogy Bécset védelmezze Kelet felől.

— Tudom, hogy már is erősség a város. Rohammal nem lehet bevenni.

— Nem tudom, uram. Ebben nem vagyok járatos és nem is illenék nekem erről beszélni, mert innen Győrbe megyek vissza és Fels Lénárd ellen nem árulkodhatom.

— Jól van, tisztelendő atyámfia, menjenek kegyelmetek megnyugodott

lélekkel vissza Győrbe. Most már egyetlen magyar falut se égetünk föl.

— Hálát adok az én Istenemnek, — fohászkodott kezét felemelve a lelkész, — hogy megszólalt kegyelmességed szívében. Áldjon meg az Úr minden nemes magyar szándékot időtlen időig!

— Ámen, — mondta rá Török Bálint. Palotásával ebédet rendelt a két prédikátornak, aztán elbúcsúzott tőlük.

Bálint úr Győr alá vonult, de hamar meggyőződött arról, hogy a város máris jobban meg van erősítve, sem hogy könnyű ostrommal meg lehessen venni. Csapata nagyrészt lovas nemeség és csatlóssereg volt, alkalmatlan a megerősített vár ostromlására. Visszavonult hát, hogy saját birtokait erősítse meg a Ferdinánd pártján álló urak támadásai ellen.

Győr vidékén helyreállt a béke és újra megkezdődhetett a gyülekezetek fejlesztése és szervezése. Viator heteket töltött kint a falvakban tanítással, emberek vígasztalásával, igehirdetéssel.

Tisztelettel és szeretettel fogadták, mert híre ment, hogy ő is ott volt Török Bálintnál, mikor rávették, hogy ne pusztítsa tovább a falvakat. Az emberek mindenüket ennek a közbenjárásnak köszönhették, hát keresték a módját, hogy meghálálhassák.

Így az igehirdetés meg az egyházszervezés munkája eredményesen haladt tovább. Viator Győrben Fels Lénárd megtette második papnak és lelkes, okos beszédeit a győriek is épüléssel hallgatták. Ideje legnagyobb részét azonban kint töltötte az evangélium terjesztésével.

Folyt. köv.

9. KETTŐT EGY CSAPÁSRA! (Beküldte: Hursán Pál.)

(10 pont.)

* E két rejtvény meghatározásai teljesen össze vannak keverve. Így tehát csak a számok alapján lehet elrendezni őket. Még azt

sem lehet megtudni, hogy melyik a vízszintes és melyik a függőleges. Tehát a fejtőnek kell azt megállapítania.

1		2	3	4	5	6	7
			8				
9	10		11				12
13		14				15	
16					17		
18				19		20	
21			22		23		24
			25			26	
27							

1	2	3		4		5	6	7
8						9		
			10	11		12		
13	14		15				16	
17								
18			19				20	
			21			22		
23	24					25	26	
27								

1. Elfogja. 1. Tavasszal ébred. 1. Petőfi vers. 1. Klasszikusok. 2. Igeköti. 2. Vallás rövidítés. 3. Aki . . . az nyer. 3. Zemplén vmi nagyközség. 4. Legmeghittebb barát. 4. Paradicsom. 5. Vízinvény. 5. Ezelőtt valamikor. 6. Véd. 6. Z. r. 7. Nadrágot szoktak. 7. Épületrendbehozás. 8. Az egyik mester. 8. Angol sör. 9. Házállat. 9. Női becenév. 10. Zenés dráma. 10. Félve mond valamit, vagy szeretetből mond. 11. Erdélyi város — ékezethiány. 11. Itt fészkel a fecske. 12. Két szó: 1. Férfinév. 2. Igeköti. 12. Latin kötőszó. 12. Zalai kis-község. 13. U. m. 13. Harag — latinul. 14.

Fűszer névelővel. 14. Ruha. 15. Gyümölcs táj-szólással. 15. Piros — angolul. 15. Keleti súly-mérték vagy orosz folyó. 16. Belsőszerv. 16. Kötőszó. 16 Számnév. 17 Arab kalifa. 17. Levélváltás. 18. Szellemi munkás. 18. Mutatószó. 19. Seb — keverve. 16. Fundamentum. 20. . . mars. 20. Tantal vegyjele. 21. Énekszócska. 21. Metszi. 21. Latin birtokosnévmás. 22. Fohász. 22. Női becenév. 22. Így — latinul. 23. Menyasszony. 23. Uti — keverve. 24. Aroma. 24. Határrag. 25. Japán város. 25. Paripa. 25. Állati lakás. 26. Ug. 26. Személyes névmás. 27. Sziget a NagyÓceánban. 27. Helyreállítani.

A pontverseny állása (csak az 50 ponton felülieket közöljük):

I. csoport: Babos István IV. 149; Boros László IV. 114; Dorn László IV. 66; Hackenberger Pál IV. 92; Knap Magda IV. 171; Odorfer Magdolna IV. 169; Sándor Judit IV. 171; Varga H. József IV. 157.

II. csoport: Albrecht Károly IV. 156; Barna Imre VI. 123; Belák Irén VII. 52; Bendl Erzsébet VI. 147; Bruckner József V. 155; Emich László III. fk. 78; ifj. Esztergály Gyula VIII. 163; Filippinyi János VI. 155; Frank Károly VI. 84; Gyebnár Tibor VI. 53;

Gyeney Ilona VII. 53; Haák Béla VII. 55; Horváth József VII. 143; sebeli Horváth Tibor VIII. 171; Hursán Pál VIII. 171; Kappel László V. 131; Kende Kirchnopf Márta VIII. 147; Kokavec Károly VI. 108; Kozma Márta V. 165; Laufer Márta V. 109; ifj. Marschalkó Gyula VI. 158; Paulay Mihály VI. 135; Relle Ferenc V. 151; Schäfer Henrik V. 145; Stelczer Károly V. 151; Szalay Károly V. 151; Zulauf Etelka IV. 56.

A könyvjutalmat Odorfer Magdolna IV. Bpest, V., Révész-utca 19. és Kokavec Károly nyerték.

Az „Ifjú Évek” márciusi számában közölt
rejtvények megfejtése a következő:

1. Keresztrejtvény.

e	l	e	f	á	n	t	c	s	o	n	t
l	a	i	■	f	a	m	a	■	k	i	e
s	■	s	z	o	m	a	l	i	a	■	t
ő	v	b	e	n	■	■	a	n	i	m	a
o	e	■	n	y	e	l	e	t	■	a	n
■	i	l	e	■	l	e	■	r	a	g	u
i	m	á	d	■	v	a	■	i	r	á	s
m	a	■	é	b	e	r	e	k	■	z	o
p	r	o	b	e	■	■	p	á	c	o	l
i	■	r	e	t	o	r	i	k	a	■	t
a	l	b	■	e	r	n	a	■	r	e	á
s	z	e	n	t	e	s	v	á	r	o	s

2. Betűrejtvények:

1. Halál a sineken.
2. Tizedelés.
3. Vádirat.
4. Paprika.

LÓUGRÁS-REJTVÉNYEK.

Hová, hává, édes férjem?

Megyek a csatába.

Galambócnál vár a török,

Ne várjon hiába.

BUDAPEST, 1937. ÁPRILIS.

XV. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította Algöver Andor.

Laptulajdonos az Országos Evangélikus Tanáregyesület.

Főszerkesztő: **Dr. BÁNKÚTI DEZSŐ.**

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. REMPORT ELEK.**

Szerkesztő-bizottság: **Dr. H. Gaudy László**, Bpest, **Keken András**, Hódmező-
vásárhely, **Raskó Kálmán**, Szarvas, **Dr. Ruhmann Jenő**, Sopron, **Weiszer Gyula**,
Nyíregyháza, **Dr. Zelenka Margit**, Bpest.

A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László.**

Postatakarékpénztári csekkszámja száma: 26.111. — Telefon: 1-823-84.

Megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 4 pengő, egyes szám ára 50 fillér.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Damjanich-utca 28/b. III. 22.
(Kéziratok ide küldendők.)

Kiadóhivatal: Budapest, IV., Deák-tér 4. II. em.